

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopis se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za izposojnino \$2.00.

Naslov za vas, kar ima stih v listu:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v objavi: n. pr. (April 30-22) poleg valoga imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcem potokla naročnina. Ponovito je pravilno, da se vam ne ustavi list.

VELIKO GRMENJA, PA MALO DEŽJA?

Kaj bo z resolucijo kongresnika Johnsona, ki zahteva, da kongresni komitej preišče vojno profitarstvo? Tako vprašujejo mnogi v republikanskih vrstah, ki mogoče ne vedo, da je Abraham Lincoln že dolgo mrtev in da je George Washington še pred njim umrl.

Kaj bo z resolucijo? Najbrž nič! Lokavim parlamentarcem večinske stranke daje parlamentarni red tako moč, da se taka resolucija kot igračka porine na polico, da se tam pozabi in zapraši.

Ljudje so radovedni, kdo so tisti korumpirani profitarji, ki so izrabili čas v svojo osebno korist, ko je bila dežela zapletena v vojno in so ameriški fantje umirali na francoskih in belgijskih bojiščih. Prav zanesljivo teh korumpcijonistov ni med delavci, ki so ostali doma, so orali, sejali, želi, mlatili, delali v rudnikih, tovarnah, na železnicah, ladijah in pri žarečih plažih. Te korumpcijoniste najdemo med bogatimi, ki so ob vojnem času najbolj močno vihrali z zastavo in kričali na ves glas, da so 100-odstotni patrijotje. Pripadajo pa k obema strankama: k republikanski in demokratski.

Če bi bili ti korumpcijonisti navadni delavci, ne bilo treba Johnsonove resolucije, da dobe prosto stanovanje in hrano v kakšni zvezni kaznilnici. Odvedli bi jih bili tje, še predno je kongresnik Johnson pričel misliti na to, da predloži kongresu resolucijo, ki omogoči, da vojni dobičkarji ne uidejo zasluženi kazni.

Če bi korumpcijonisti pripadali le k demokratski stranki, bi republikanci že iz političnih vzrokov skrbeli, da bi sedeli na varnem za omreženimi okni. Med temi vojnimi dobičkarji so ljudje, ki so dajali prispevke za kampanjski sklad tudi republikanski stranki. Korumpcijonisti so pač sodili, da je zanje najbolje, ako se ne zamerijo nobeni stranki. In zdi se, da se niso zmotili.

Republikanska večina v kongresu je v veliki zadregi. Ako bi bili prizadeti samo njeni politični nasprotniki, tedaj bi bila igračka pritirati vojne graftedje pred sodišče. V Washingtonu govore, da je kongresni komitej odkril že precejšnje sledi korupcije pri nakupovanju in izdelovanju municije, pri gradnji vojaških taborišč in celo v šumah na severozapadu pri sekanju lesa. Ali zanesljivega se ničesar ne ve, kajti obtožb ni tukaj in graftedjev še niso aretirali, torej je nemogoče reči ali pa pokazati: "Poglejte ga, tale patrijot" je v vojnem času nagrabil milijone. Nak, tega se ne more reči, ampak pove še le lahko, da je bilo v obeh strankah precej vojnih dobičkarjev.

Znano je, da tudi demokratje niso dosti storili, da se primejo vojni graftedji. Gutzum Borglum, neki newyorški podobar, je bil imenovan izrednim preiskovalcem ob času Wilsonove administracije. Odkril je toliko grafta in korupcije, da so ga odstavili in poverili Charles Evans Hughesu, da izdela poročilo, ki je bilo mojstrsko delo, kajti opralo je vse in vsega blata, da ni bil nihče obtožen.

A. Mitchell Palmer, justični tajnik ob času Wilsonove administracije, je znal nastopiti radikalno proti siromasnim delavcem in farmerjem, ki so bili na sumu, da so voditelji radikalnega gibanja. Tudi njega so zdaj obtožili kriminalne zlorabe svoje uradne moči v senatu in v zadevi lastnine Bosh Magneto kompanije.

Seveda pritisk, da se kaznujejo vojni profitarji je postajal od dne do dne večji, od kar je kongresnik Johnson predložil svojo resolucijo. Pomagal mu je tudi kongresnik Woodruff. Končno je postal ta pritisk tako velik, da je Daugherty obljubil in naznanil, da bo ostro nastopil proti vojnim profitarjem in da proti njim uvede kazensko postopanje. Kaj to pomeni?

Preiskava bo regularna. Kaj so regularne preiskave, govore take preiskave, ki so za nami.

Toda kongresne preiskave ne bo, ki bi vojne korumpcijoniste postavila v pravo luč. Republikanska večina je sama pomagala ovirati tako preiskavo, ki bi v resnici pokazala vojne dobičkarje take, kakršni so. Vojni dobičkarji so zdaj precej varni, prav lahko se pa zgodi, da bodo mali podjetniki in nekateri nižji uradniki in častniki obviseli v mreži, milijonarji, ki so nagrabili milijone, pa ostanejo pošten in iskreni "patrijotje".

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J.
in čitateljev Prosvete.

Is okolice Exports, Pa. — Premogarska stavka poteka še precej mirno brez kakih izgredov. Da se vse tako mirno vrši, je glavna zasluga stavkujočih rudarjev, ki se ne dajo zapeljati kakim kompanijskim pretepačem, ki bi radi izvalili nemire; zavedajo se, da mirnim potom se dosežejo še največji uspehi.

Borba delavca, v kateri se nahajamo danes, je brez dvoma ena največjih, kar jih še pomni zgodovina. Borimo se za boljše košček kruha, da se nam bo vsaj v bodoče malo lažje preživeti.

Marsikdo se vprašuje, zakaj je tako, da se moramo vedno boriti za obstanek. Danes na primer stavkamo, da bomo dosegli malo izboljšanje, premogarski baroni pa bodo vse tako uravnali, da bo čez par let morda zopet treba nastopiti ravnotako pot. Spet nas bodo izpri, kar se bo ponavljalo, dokler bo hodilo delavstvo po potih svojih prednikov. Skrajni čas je torej že, da se zedinimo in politično organiziramo v eno samo močno črto. Časi se izpreminjajo in vse se izpopolnjuje, stare nepraktične stroje nadomeščajo novi, moderni, ki v velikem obsegu nadomestujejo delavsko moč. In kaj ima delavstvo od vsega tega drugega kot da ga samovoljni kapitalizem še toliko lažje izkorišča, ker ne potrebuje več toliko delavnih rok.

Velika mesta se ponašajo s krasnimi stavbami, v katere pa nima dostopa ravno ljudstvo, ki jih je zgradilo v potu svojega obraza. Torej kaj imamo od koristnih iznajdb in lepe umetnosti, če pa vse to kontrolira sama peščica ljudi, ki vlada v dobrem sporazumu, kadar je treba nastopiti proti delavstvu, ki je produciralo vsa ta bogastva. Ona peščica ljudi se poleg tega še poslužuje vseh sredstev, da ostane delavstvo v temi in se ne zaveda svojih pravic. Delajo nam postave, ki šteti, jo nje in nas po njih sodijo. Po vseh kapitalističnih državah je tako razum tam, kjer se je proletarijat že otrsela svojih pljavk.

Delavstvo si na ta način išče boljše obstoja drugod in potuje po svetu, da bi mu bilo boljše. Najbolji primer za to smo mi sami, Slovenci, ki nas je precej po Združenih državah kakor drugod. Ali bi nas bilo toliko tu, če bi bila naša domovina le malo boljše v ekonomskem oziru in bi nam dovoljevali malo več svobode? Vsek je zapustil svojo rodno vas z nadejo, da bo dobil v svetu blagostanje, ki ga doma ni bilo. Današnja stavka še traja nad dva meseca, pa še ne vemo, kakšen in kdaj bo njen konec. Premogarski baroni imajo pri vladi prvo besedo, zato je glavni vzrok, da s nami tako brezobzirno postopajo. Če bi bilo delavstvo tako organizirano kot je kapitalizem in imelo toliko za odločevati, bi danes drugače govorili s njimi. Tudi v državi Pensylvaniji bi ne imeli toliko "kozakov", ki imajo vedno pripravljene količke in čakajo, da bi se jim ponudila prilika, da bodo udarili po glavah rudarjev.

Čas bi že bil, da se delavstvo enkrat v resnici zave in se reši izpod jarma, ki ga žali prav po živinsko. Za nas Jugoslovane je velikega pomena J8Z, za katero bi se morali mnogo bolj zanimati, kajti naš cilj bomo dosegli le potom socializma. Dplnost slehernega Jugoslavana je, da pristopi v socialistični klub J8Z, po naselbinah, kjer takih klubov še nimajo, naj jih pa ustanove, da bomo mogli klubovati valn nasprotnikov.

Mnogi govorijo, da bomo, če zmagamo in smo strokovno organizirani, že dosegli svoj cilj, toda to ni tako. S tako zmago bomo dosegli samo veliko boljše življenske pogoje, toda ne bo trajalo dolgo, ko bomo zopet na istem stališču kot dosedaj, ako se ne bomo poslužili prave moči in preprečili, da ne bomo vedno samo mrtvo orodje v rokah naših izkoriščačev.

Rojakom v White Valleyju bi priporočal, da obnovijo svoj socialistični klub, ki je bil pred leti razpuščen. — Valentin Lahar.

Cokeburg, Pa. — Is te naselbine še ni bilo dopisa, ker tu sva samo dva Slovenca, brata, naselbina pa obstoja že dve leti. V naselbini sta dva rova, prvi last Laekavana Steel Co., ki je oddaljen iz naselbine štiri milje; rova, v katerem sva zaposlena s bratom pa je last Ontario Gas Coal

Co., in je zaposlenih pri njem približno 150 delavcev, ki pa smo kakor povsod po Združenih državah tudi tu zastavali že 1. aprila. Stavka moram reči, da je popolna, ker ni kompanijska pretepačev in ne drugih najtožev, tako, da vse mirno poteka.

Rad berem časopisje in tako mi je prišel v roke tudi nek verski list, Glasilo K. S. K. J. Pamno sem čital zapisnik v listu in v njem spoznal, kako so rojaki še vedno navdušeni za zvonove v stari domovini. Žal, da imamo še toliko slepih rojakov, da s tako zavdušenostjo prispevajo za stvar, ki delavstvu prav nič ne koristi in poleg pomagajo duhovništvu, da lažje drži naše ljudstvo v duševni temi. Radovelam sem, če bi ti rojaki še bili tako navdušeni za take neumnosti, če bi bili med vojno v stari domovini in bi morali razpostavljati kosti kot sem jih jaz in mnogo drugih, na proti orožju, vlitim iz zvonov, ki jih je blagoslavljala duhovščina. Če bi morali skozi celih šest let stradati in zmrzovati, potem bi gotovo sedaj ne imeli toliko dolarjev za zvonove pri Sv. Vidu v Cerkljah. In ko bi bili ti rojaki navzoči, ko so vlačili zvonove s stolpov in so jih duhovniki blagoslavljali, da bi imeli kot topovi velik uspeh, potem bi jim gotovo padla mrena raz oči in svoj teško priključen denar bi dali v kak bolj koristen namen. Če imajo toliko preveč denarja, ki jim pripadajo, da bi ga raje darovali pohabljenec iz svetovne vojne, ki jih je uničilo orodje vilito iz zvonov. Spomnite se rajše onih, ki so izgubili roke in noge in nimajo danes nikakih življenskih sredstev, dela pa niso zmogni opravljati.

V stari domovini je sicer še mnogo nevednega naroda, toda tudi naprednih ljudi ni malo. In ti napredni ljudje mislijo, bodo znali kako vpoštevati one, ki pomagajo s darovi za zvonove ali nečiste bedastoče še bolj tlačiti nevedne ljudi. Prostor v Prosveti je dragocen, zato samo še pozdrav vsem zavednim rojakom — S. O.

Newlano, La. — Ne delam za svojo korist, temveč rad bi pomagal rojakom po Ameriki, posebno pa bratom SNPJ. Srečali smo človeka, ko čita o pomanjkanju hrane v Rusiji in Zapadni Virginiji ter sploh po Ameriki za časa stavke. Mnogi nedolžni otroci zamaj prosijo kruha, občutej ga jim ne morejo dati, ker ne marajo opravljati dela, medtem ko drugi stavkajo. Gorje bo rudarjem, če bi propadli s sedanjo stavko. O pravljati bodo morali delo za sramotno nizko mezd, s katero se njihove družine ne bodo mogle pošteno preživeti, kaj šele izolati. Kako lahko bi si pomagali iz te sužnosti, če bi naš SNPJ, naložila nekotliko "premoženja v zemljiščih," or bi se ne moglo izgrubiti niti centa.

Pred kratkem sem čital v Prosveti, da so v Chicagu ustanovili stavbinsko in posejilno društvo. Zopet je lepa prilika, da bi tu izdelovali stavbinski material in ga prodajali po niski ceni novostanovljenemu društvu. Postavili bi lahko prodajalne na debelo po vseh večjih slovenskih naselbinah, kjer bi prodajali naše pridelke, zadrugo pa bi obratovali kakor tu. Jesti bi hodili na hotel, kjer so veliko manjši stroški, tri ženske bi kuhale zajuterk, tri obed in tri večerjo. Ljudje so veseli, kadar pridejo skupaj, zato bi postavili svoja zabavišča kot gledališča, kopališča, biljardnice, nevaka društva, godbe itd.

Zopet imam načrt, kako bi SNPJ kupila posestvo in si ga pripisala. Poslali bi tja kakih 20 prostovoljnih delavcev, ki bi bili pri volji delati eno leto in živeti na svoje stroške, zato pa bi dobili delnice od zadrage. Njih naloga bi bila obistiti nekaj sto akrov zemlje in posejati s vsakovratnimi pridelki. Ko bi pričeli s razprodajo delnic, bi se hotel vsakdo sem naseliti, zato je treba, da se prej preskrbi življenske potrebšline.

Tu ni posebna težkoča čistiti zemljo storov; jaz in moj prijatelj na primer sva s par konji in strojem očistila v dveh mesecih 80 akrov, kjer še danes rasejo koruza, sladki krompir, ameriški leknini in drugo.

Kdo izmed rojakov bi morda rekel, da je tu prevroče podnebje, toda prav nič bolj vroče ni poleti kot na primer v Pensylvaniji, noči so hladne in človek lahko počije. Dež pada vsaki drugi dan, podnebje je zdravo kakor kje drugje v Ameriki. Znano mi je, da ta država ni na dobrem glasu radi komarjev, ki jih pa v resnici ni več kakor v severnih državah

in se jih je lahko obvarovati, če človek hoče. Svet je malo valovit in zemlja črna, pesnata.

Bratje, pojdemo na delo in ustanovimo boljše bodočnost za nas in naše potomce dokler je čas. — Lawrence March.

Is okolice Thomasa, W. Va. — Stavka tukaj poteka mirno in je popolna, v kolikor se tiče izven Thomasa in Davisa, W. Va. Res, da v teh dveh naselbinah nekoliko delajo, toda radi tega nam še ne bo skočilo srce v hlače. Kolikor mi je znano, na Thomasu ne obratujejo vsaki dan enako, enkrat jih pride delat 10, drugič 15 mož, boljše rečeno otrok. Kar smo jih dosedaj videli, sta bila namreč od vseh samo dva odrasla delavca, da bi se jih lahko smatralo za rudarje drugo so od 14 do 17 let stari mladeniči, ali taki, ki poprej še niso videli rova od znotraj, premoga pa ne drugače kakor pozimi, če so z njim kurili v sobi.

Torej nikakor ni tako kot nekateri listi poročajo, da v Zapadni Virginiji obratujejo 40 odstotno. Eno takih vesti je prinesel znani "delavski list" iz New Yorka, ki se sicer lahko smatra, da je enkrat pisal za slovensko delavstvo, toda danes nosi samo še naslov, da je za delavstvo. Vsek se prav lahko prepriča, da je tako, samo čita naj in prišel bo do spoznanja, da ni tako kot piše list.

Is St. Michaela, Pa., sem bral v Prosveti dopis, v katerem dopisnik pravi, da ga je zabolelo, ko je zapanil poročilo v listih, da po Zapadni Virginiji obratujejo 60-odstotno in da sedaj znaša produkcija premoga v tej državi več kakor pred stavko. Take vesti razširjajo samo kompanisti, ki bi radi potvorili resnico in metali pesek v oči nezavednim ljudem. Toda kaj takega se nas ne prime, saj enakih "blufov" smo že vajeni. Tu okoli so tudi pričeli raznašati neke letake, v katerih je napisano, da po Zapadni Virginiji obratujejo že vse družbe in producirajo za pet milijonov ton premoga, samo The Davis Coal in Coke kompanija da ne dela. Toda kmalu se je pokazalo, kako "zelo" obratujejo, ko so pričeli voziti to mimo največ 10 železniških vozov premoga in kdor je natančno pazil, se je prepričal, da je še to edenizisti premož, toraj so ga prevažali, samo da bi pokazali svetu, da ga kopijejo.

To naj bo torej 40 odstotna produkcija! Če človek primerja vse rove drug k drugemu, mora priznati, da je komaj pet odstotkov ljudi na delu, teh pa, ki delajo, se itak ne bojimo, da bi nam delali velik kvar. Škoda delajo samim sebi.

MI, bomo ostali in se držali na stavki kakor smo se dosedaj in mislim, da ne bo odpadnika med nami.

Slisal sem, da v Davisu obratujejo tudi nekateri rojaki, člani SNPJ. Če je to resnica, potem bi priporočal, da opustijo tako delo, kajti po končani stavki, bodo radi tega izgubili delo in si sami laško mislijo, kako bodo organizirani delavci s vsemi odpadniki postopali. Organizirajte se torej dokler je čas in pomagajte nam prenesti to borbo za obstanek nas vseh. Ne pomagajte našim izkoriščačevam.

Pozdrav vsem stavkarjem v Ameriki! — Stavkar.

Ouddy, Pa. — V tej okolici se zadržijo premogarski mirno, odkar so nastopili stavko dne 1. aprila. Zdi se kot se bi vse v najlepšem miru potekalo, se je in ahodi se ne obdržavajo, za kar se ljudje tudi ne zanimajo.

Pred nekaj dnevi se nas je zbralo okrog 600 ljudi, stavkarjev, brez vsakega navodila ali vodstva. Namenili smo se bili, da ustavimo obratovanje premogorova v bližnjem mestu, kjer delajo s parno lopato. Radi preobilne straže, nismo pri njih ničesar opravili, razum, da smo jim povedali, kar jim v resnici gre. Žal, da delajo še vedno.

Dan na to je bil sklican sestanek, pri katerem so nas pozivali, naj bomo mirni in ne smemo nikogar izživati. To je bil menda naš prvi in zadnji sestanek. Sklenjeno je bilo, da bo seja dne 22. maja, na katero je tudi prišlo več ljudi, samo voditelj ni bilo. Razšli smo se brez vsega kakor izgubljene ovce. Na kratko rečeno, na naši strani ni nikakega vodstva, na drugi strani, to je kompanijski, pa je vse dobro preučevano in kompanije delajo s svojimi agenti na vse pretege. Premogarski baroni so še prej gledali, da so nas čimbolj izžepali, saj skoro akosi devet mesecev

niso dali nikakega dela. Delavci oče, a družino petih ali šestih otrok je pač preстал bučo izkušajo in jo že prestaja, izčrpan, brez centa in zaloge kruha, v hiši pa ima morda poleg glada še bolezen in druge neprimlice.

Kar je najstrašnejše in skrajno škodljivo za organizacijo pa je to, da od unije taki potrebni delavci kljub že dvamesečni stavki še niso prešli ni centa podpore. Organizacija bi morala principiuelno skrbeti, da so nje člani vsaj v skrajni sili preskrbljeni, sicer postajajo med članstvom pomisleki, kajti sila kola lomi. Med članstvom bi se morala od od organizacije voditi materialna in moralna podpora.

Lepo je, ko čitam v časnikih lepe članke o vzajemnosti in da nam je treba vztrajati. Radi čitamo tako berivo, toda vprašam vse pravično misleče delavstvo, kaj naj napravimo, če nam organizacija ne da nikake podpore? Nimam kakih zvez s nameščenci pri uniji, zato mi ni mogoče njene stališče, vendar človek prične misliti, kam gre tako velika vsota denarja, ki ga številno članstvo plača vsaki mesec v blagajne organizacije. Dolar je mesečne članarine za člana, včasih pa celo po več in \$10 je pristopnina, vsako leto torej gre v blagajno organizacije najmanj \$10,000,000 poleg pristopnine. Jaz sem na primer že 15 let unijski rudar, drugi so po nekaj manj, ves čas smo plačevali, zato se nehoče človek vprašuje, kam gre toliko denarja. Poleg tega se vrše kolikortoliko tudi kolekte za stavkujoče, toda podpore le noče biti. Ali je samo pri našem pittsburškem distriktu tako?

Nekaj članstva se loteva strah, da bi lahko prišlo do razcepitve organizacije ali sploh do razsula, zato bi bil skrajni čas da zavstavo organizacije nastopi predvsem s gnetno pomočjo in poleg tega utrdi članstvo tudi moralno. — Stavkar.

Alicia, No. 1, Pa. — Ker je rojaku jako neljubo, da je nekdo pisal o njem, da dela in se jezi radi tega ter želi izvedeti, kdo je pisal dopis, moram resnici na ljubo priznati, da je bil on v resnici bos pri stroju, dokler so v rovu obratovali, ko pa je obrat prenehal, oz. ko so šli na stavko dne 4. aprila, tedaj seveda ni več tega delal, ker stroji v rovih več ne obratujejo. Teden nato so odslavili vse uslužbenec pri sesalkah in bos sami so opravljali to delo pri sesalkah noč in dan ter celo ob nedeljah. Zaposleni pri sesalkah so se vračali domov ob štirih uri, rojaki, ki je tudi delal, pa je hodil domov ob peti ali šesti uri ali tudi pozneje. Sicer bi ga ne bilo mogoče spoznati, toda bil je črn in zamazan od dela, da so ga spoznali samo po hoji. Ker ga torej nikdar niso videli med pumparji, so rojaki pričeli poizvedovati, kako delo opravlja in doglali, da opravlja delo v prostorih in kopije ter naklada premog. On sam pravi, da to delo ni nevarno in da ni nikomur prevzel dela.

Pri nas je vse delavstvo pristopilo k organizaciji brez izjeme na narodnosti, pristopilo ni samo nekaj zunanjih delavcev. Kolikor ljudi je delalo v rovu so vsi organizirani razun onega rojaka. V organizaciji je celo sin od rovskega bosa, oni pa, ki je član SNPJ, pa dosedaj ni. Zaradi vas, ki delate morajo družine vseh tukajšnjih zavednih rudarjev iz kompanijskih stanovanj in zaradi njih so zmetali še 11 družinam pohištva na cesto v največjem dežju, ker so jih prosili, da bi ne šli delat.

Koliko je vseh najetežev, ne vem, toda mnogo jih ne more biti, ker v teh dveh mesecih so zažgali že 15 peči.

Če se rojak ne bo organiziral in pristopil v našo vrsto, tedaj bom o priilki objavila njegovo ime; člani njegovega društva pa pozivljamo, da postopajo po pravilih. Izrazil se je, če bo kdo drugi "gvinat", da bo on tudi. Če mi dobimo, kar je toliko kot gotovo, tedaj bo hitrih nog zapustil kraj Alicijo.

Kompanija je napovedala, da bo vsem zmetala pohištvo iz stanovanj, o tem pa bom še poročala pozneje. — Prosim te, dragi brat, pristopi v vrsto zavednih stavkarjev in stori dobro sebi nam ter svojim in našim otrokom. — Slovenka z Alicijo.

Mu ne ugaia. Tine: "Kam pa tako hitro!" — Janez: "Po zdravniku! Moja žena ni nič kaj ne ugaia." — Tone: "Počakaj! Grem s teboj. Tudi moja žena mi še dolgo ne ugaia."

Ford, kandidat za predsednika.

(Stanley Boone, Federated Press.)

Avtomobilski magnat Henry Ford bi bil rad predsednik Združenih držav. Njegovi prijatelji v Dearbornu, Mich., predmetju Detroitu, kjer je njegov dom in kjer so Fordove tovarne za izdelovanje traktorjev in njegov list "Dearborn Independent", so se sešli 23. maja in organizirali Fordov klub, katerega namen je, agitirati za nominiranje Forda predsedniškim kandidatom leta 1924. Ustanovitelji kluba so izdelali načrt za razširjenje organizacije po vsej Ameriki. Dali je Ford sam in neizjavitelj to gibanje, ni še znano.

Ford jezi političnega konjičarja od tistega časa, odkar je vodil "mirovno ekspedicijo" v Evropo med vojno. Toda on je neustrašen politik. Ne pokaže se rad med ljudi. Ko je zadnji tekmoval s T. H. Newberryjem za sedež v senatu, je bil osebno tako daleč proč od volilcev, da ga celo v Detroitu še ne poznajo in njegov karakter med ljudmi je naravnost pravičen. Ljudje gledajo Fordove velike tovarne in se vprašujejo, kakšen je človek, ki jih je dal zgraditi. Edini ljudje, ki imajo še precej pojma o Fordovi osebnosti, so tisti, ki gredo v njegovih tovarnah. Delavci v njegovih tovarnah ga poznajo kot neizprosno gospodarka, ki je s svojim velikim žanjem v finančnih in strojni produktivnosti dosegel toliko, da imajo oni boljše orodje, pri katerem se prej trudili.

Njegovi tekmeči in finančniki v Wall Streetu ga sovražno in se norčujejo iz njega, razen ene izjeme. Ta izjema je Henry M. Leland, najreakcionarniji tovarnar v Ameriki. Leland se je pred par meseci pripravljal pred Fordovo vrata in ga prosi reditve. Lelandova trdka Lincoln Motor Car Company je bila potanjena ob zid. Ford se ga je nasmilil. Da reči ime starega izdelovalca avtomobilov, je kupil njegove tovarne na javni dražbi za osem milijonov dolarjev v gotovini in zdaj jih obratuje kot del svoje lastne organizacije. Lelandi naravno imajo spoštovanje do velikega industrijalca in njegovih velikih avtomobilskih in traktorjskih tovarn in plačev ter njegove železnice — ter se mu ne posmejujejo.

Ford je spojil tovarne, železnice, premoženje in ogromna zemljišča v eno podjetje, ki lahko zalaga večje deželo, agrarno in deloma industrijsko, s vsemi modernimi potrebščinami, izvzemši jekla. Železna ruda za njegove plavže v River Rouge — detroit-skemu predmestju — se lahko prevaža po Gorjem jezuru. Po svoji lastni železnici Ford dovaža svoj lastni premog in svoj lastni les v svoje tovarne.

Tako je en sam človek na svojo lastno pest, brez pomoči drugih kapitalistov — ki so mu prej sovražniki kakor prijatelji — organiziral sistem produkcije, ki se lahko porabi za orodje izolirane, samostojne komunistične družbe. Ford ima veliko farmo (vseposrestvo) v Dearbornu s lastno fitno shrambo; na svoji farmi je zgradil vodovod in napravo za precejšnje vode, ki zalaga z vodo vse njegove industrije in vrhutaže še prebivalce treh predmestij v Detroitu. Ako se mu posreži dobiti od zvezne vlade veliko tovarno solitra v Muskegonu, katero pravkar kupuje, tedaj jo spremeni v Velikanske delavnice za izdelovanje umetnega gnojila; tako bo spojil farmo z umetnim gnojilom poleg vodovoda, tovarne za traktorje, fitnine in skladišče.

Ford je unikum v kapitalističnem svetu. Lahko se reče, da je anarhist na vrhu družbe. Bolj samostojnega in energičnega kapitalista ni na vsem svetu. Karkoli stori — pa naj bo treba povikati medse delavcem, znižati cene avtomobilov ali tovarno na njegovi železnici ali skrajšati delovni teden za delavce — stori vse s tem, da mu treba oziroma se na železni Wall Streeta ali mogoče organizacije tovarnarjev.

Ford goji tesno prijateljstvo z znamenitimi in iznajdljivi. Edini je njegov največji prijatelj. Kadar gre Ford na nočitno kam na Jaz, gre s njim Edison.

Ford je človek, ki se je razvil s moderno industrijo in ki je dosti prirumenel do njenega razvoja. Kljub temu pa je še vedno korupcijski vladik finančne in tovarnarje kapitalističnega izkoriš-

šanja. On hoče seveda biti gospodar, ampak njegova premetenost, oziroma individualnost temperamenta mu je pomagala, da je razvil industrijo, ki so domačega socializirane in s katerimi se je približal za en dan idejalu več politika in manj dela.

Fordove pridobitve v mejah kapitalizma so čudovite. Njegovo delo se ni končalo: ako pojde dalje po tej poti, bo razvil socializirane industrije do skrajne točke, ki je mogoča v kapitalističnem svetu. Njegova največja zaloga pa je, ker je dokazal, kako abnormalne, arhaijske in potratne so gospodarske in politične metode v Združenih državah. Ford je dokazal, da delavci lahko prejmejo minimum šest dolarjev na dan in delajo pet dni v tednu, a kljub temu ima delodajalec lep dobiček, ako zna gospodariti; dokazal je, da železnice lahko izhajajo s polovico manjša tovarno pristojbino.

Njegova kandidatura za predsednika Združenih držav bo torej dala precej materialja za spekuliranje in razmišljanje njegovim nasprotnikom. Delavci v Detroitu se ne brigajo za Fordovo kandidacijo, redovni pa so, če se ameriška vlada in starih advokatov, kapitalističnih najemnikov, res bliža h koncu.

Komu ima koristiti revolucija v Mehiki?

Guatemala je zdaj torišče "konzervativnih" pustolovcev.

Washington, D. C. (Fed. Press.) — Dandaj je bilo nemogoče prisiliti predsednika Obregona, da razveljavi 27. člen mehiške ustave, po katerem so mineralna in oljna bogastva trajna državna lastnina, ki se samo lahko odda v najem, in zdaj se, da mogočini združeni ameriški oljni interesi skušajo sanetiti zopet revolucijo v Mehiki.

Revolucija bo "konzervativna", in Felix Diaz, nekdanji Porfirio Diaz, ki je bil trideset let direktor v Mehiki in ki je dovolil tujemskemu kapitalizmu, da so izkoristili njena naravna bogastva, je bil izbran kot zastavnik.

Guatemala je torišče in še se tam zbirajo pustolovci in nekaj nezadovoljnih Mehikancev, katerih sleparske koncesije je črtala Obregonova vlada. Tisti, ki poznajo razmere v Mehiki, ne jemljejo resno nameravane revolucije, ker jim je znano, da je Obregon napravil mir v Mehiki in da je večina državljanov vseh razredov s njim. Ta večina je pripravljena bojevati se za ustavni režim, ki ga je Mehika zadobila na Obregonovo prizadevanje. Ali oljni interesi imajo na razpolago ogromno denarno moč, ki je bolj neizprijljiva. Ako jim bo mogoče vstopi v Mehiko od juga sem s najemniki, tedaj bodo zasedli ozemlje, dokler se ne zbere dosti močna mehiška federalna armada in jih razkropi.

Eden namenov revolucije je v tem, da se diskreditira tajnik de la Huerta, ki se zdaj nahaja v New Yorku, da aranžira posojilo s Thomas Lamontom in drugimi finančniki. Oljni interesi so nasproti temu posojilu. Nekateri sodijo, da je glavni namen Diaza, da odstrani ameriške kapitaliste z grožnje, da pride do nove vstaje in bojev.

Diazu je bilo dovoljeno, da je koval svoje zarotniške načrte proti prijateljski in sosedni republiki, ne da bi posegle vmes oblasti Združenih držav. Zgodaj v aprilu je bil v New Yorku, kjer je pobiral finančno podporo pri oljnih interesih, kasneje je prišel v Washington, kjer je konferiral s gotovimi reakcionarnimi političarji in s precejšnjim številom "generalov" in pustolovcev. Fakti o tej "konferenci" so bili dobro znani v Washingtonu. Znano je bilo, da Diaz kuje načrt za oborožen vpad v Mehiko. Mogoče so bili takrat detektivni justicijskega departamenta tako zaposleni z opazovanjem gotovih kongresnikov, ki so zahtevali kaznovanje vojnih profiterjev, da niso mogli opaziti nelegalne zarote proti mirni sosedni državi.

Znatiho je tudi, da Diaz uporablja Guatemalo kot svoje oporišče. Guatemala je imela nedavno svoje revolucije, o kateri trdijo eno, ki poznajo notranje fakte, da je bila zanetna po ameriških oljnih interesih. Minilo je manj kot mesec dni po guatemalski revoluciji in Združene države so priznale guatemalsko vlado. Še malo kasneje so po guatemalski revoluciji in Združene države banke v Wall Streetu sku-

šale Guatemali viliti petnajst milijonov dolarjev posojila.

Mogoče je, da je guatemalska revolucija tvorila del načrta, da se vpad v Mehiko, za tiste interese, ki so strmo glavi guatemalske vlade in so pripravili poraziti vsako vlado v Mehiki, katera ne odnehati napram njim. Zdi se, da so ti interesi tako močni, da se upajo diktirati državniemu departamentu sunanje politike v zadevah latinških republik. To tudi pove, zakaj se ne prizna Obregonova vlada, daaravno je še dve leti v sedlu in trajno dela za pomirovljenje Mehike. Obregon je bil legalno izvoljen predsednikom, a guatemalska vlada je bila priznana, ko je komaj razknil dim revolucije.

Poročila iz Mehike pokazujejo, da so bili drugi v zgodovini republike dohodki večji kot troški, da se vlada dohodki trajno večja, število hudodelstva se znižuje, nered poenostuje, trgovina s tujcem z rastjo, šole se ustanovljajo povsod v republiki in da sta življenje in lastnina bolj varni kot kdaj prej v minulih dvanajst letih. Dasiiravno je Obregonova vlada stalna in poštena, jo Hardingova administracija ne priznati, ker nečje mehiški uradniki pristati, da se na nelegalen in strahopeten način zavzame glavni principi mehiške ustave, po kateri so vsa mineralna in oljna bogastva državna lastnina.

DELAVCI GARAJO, GARAJOI

Takole se pa pripravljajo sadovi dela!

Kalamazoo, Mich. — Delavstvu prav radi predstavljajo bogatino kot vzor morale. To se godi v raznih časniki, pa tudi s prišnic. V praksi se seveda pokaže, da je njih morala popolnoma različna od one, ki jo pridigarji priporočajo delavstvu.

Robert Everard, bogatin in prijatelj milijonarjev, ima John Duval Dodge, Jr., je takoj nastopil zapor 30 dni, na katerega je bil obsojen zaradi bakanala, prirejenega v soboto sveda. Njegovi gostje, tri žene in dva prijatelja, so bili vsak obsojeni na petdeset dolarjev denarnih globe na obtožbo, da so se obnašali nespodobno. Ženske so vse poročene. Pilo se je vso noč, zjutraj so se pa sbrali na trati okoli hiše v obleki iz megle. To ni bilo sosedom všeč in pritožili so se na policijo, ki je poskrbela, da je zadeva prišla pred sodišče.

Everard je zet bogatega tovarnarja. Na tisoče delavcev gara in gara, da par takih tretov v človeški družbi počene po grlu in na drug način več denarja v eni noči kot ga zasluži sto ali tisoč delavcev v enem tednu. In najdejo se ljudje, ki zagovarjajo sedanjega gospodarskega sistema, ki omogočuje take orgije in rassipanja, češ, da je nastal po bojni volji.

PROFESIONALNI PODJETNIŠKI AGITATOR PRIDE V CHICAGO.

Chicago, Ill. — R. A. Cook, tajnik departamenta za "odprto delavnico" trgovske zbornice v Oklahomi Cityju, je postal tam ostanek in je sprejel službo pri Meščanskem komiteju v Chicagu, katero je nastopil s prvim junijem. Bulletin, ki ga izdajajo organizirani stavbinski delavci v Oklahomi Cityju, pravi, da je Cook profesionalni povzročitelj nesoglasja in agitator za nesporazume, zaradi tega so ondodni delavci veseli, da je odromal drugam. Kapitalistično šolopasje v Oklahomi Cityju mu poje slavo in trdi, da je on podkrepil organizacijo za "odprto delavnico".

Zdi se, da ima Meščanski komitej v Chicagu zelo malo zmognih glav med seboj, ko narčja agitator od zunaj. Kasneje se bo pričel, da tudi agitatorji od zunaj ne bodo skušali strokovne organizacije stavbinskih delavcev.

MAJOR DEGRADIRAN, KER JE KRISTIFERAL ARMADO.

Wrightstown, N. J. — Major M. W. Nicholson je pisal predsedniku Hardinga, da v ameriški armadi obstoji prusizem. Bil je postavljen pred vojno sodišče, ki ga je degradiralo na prostaka.

Enotna delavska fronta.

Berlin, 7. jun. — (Feder. Press.) — Odbor treh, ki sestoji iz zastopnikov treh internacional, se je sešel v Berlinu, kjer razpravljajo o možnostih svetovnega socialističnega kongresa vseh internacional in svrhu združenja.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Selemiški delavci, katerim je vladni železniški delavski odbor utrgal mezdo za sto milijonov dolarjev letno, bodo odločili s splošnim glasovanjem, dali sprejemne znižanje ali ga zavrnejo in stopijo v stavko. Glasovnice so še razpisane in glasovanje se zaključilo 30. junija. Ako se izrečejo za stavko, tedaj zastavka okrog 1.200.000 delavcev 1. julija, ko stopi znižanje mezde v veljavo.

Stavka kovinarjev v Nemčiji. Kovinarji v južni Nemčiji so zastavkali iz razloga, ker so na njihovo zahtevo za povišanje mezde delodajalec odgovorili s protizahtevom za podaljšanje delavnika od 46 na 48 ur v tednu. Kovinarji vidijo v tej protipotezi poskus, da se odpravi osemurni delavnik, katerega so pridobili s revolucijo leta 1918.

Ofenziva proti delavcem v Avstriji. Lastniki kovinarskih industrij v Avstriji so naglo pretrgali vse kolektivne pogodbe z delavci in zahtevajo znižanje mezde ter podaljšanje delavnika. Več ko 100.000 delavcev je prizadetih in stavka v kovinarski industriji je neizogibna.

Konvencija ženske strokovno-unjake lige je bila odprta na teden v Waueganu, Ill. Navzoče kot gostke so tri zastavnice iz Evrope. In sicer Mrs. Annot Robinson in Anglijo, Therese Potchen-Arnould iz Francije in Miss Gertrude Baer iz Nemčije. Mrs. Raymond Robins predseduje konvenciji.

Splošno mišljenje mešče delavcem je zdaj v teku v Avstraliji. Prvo znižanje je udarilo delavce za 72 centov na teden, toda drugo, ki se pripravlja, jim pritrga mezde za dva dolarja tedensko. Delavci se pripravljajo za boj.

TAKO PADAJO STEBRI DRUŽEN...

New York, N. Y. (Federated Press.) — Jerome A. Myers, mahač s zastavo, a pestjo grozeč in radikalno sovražšč branitelj ustave in vzor 100-odstotnega amerišanstva, bivši načelnik Ustavne ameriške lige, velik patrijot in najhujši nasprotnik boljševizma in raslastitve, se je priznal krivim, da je ukradel pet tisoč dolarjev, ki so bili lastnina Ustavne ameriške lige. Obsojen bo 22. junija, dotlej je prost proti poročstvu. Myersova afera spada med najhujšne dogodke ljudi, ki so si nadeli nalogo, da rešijo Ameriko pred rdečo poplavo, nacionaliziranjem žen in da za vsako ceno ohranijo nedotakljivost svete lastnine. Sam je grmel proti onim, ki priporočajo, da se lastniki produktivnih in distributivnih sredstev razlaste, sam je pa po svoje pričel razlastovati ljudi, katere je hotel ubraniti pred razlastitvijo. V vojnem času je prav pridno nastopal na odrih in nastopal proti Nemcem. Bil je predsednik govorniškega zborovalnega odbora pri peti kampanji za posojilo svobode. Rdečega križa, za prodajo vojnih hranilnih znamk in za dekolosedsko organizacijo.

Toda nekaj tednov nazaj — najbrž je siromak trpel valed pretrsenja živcev od granate, ki se je najbrž razpočila na stran oceana, je vzel pet tisoč dolarjev, last Ustavne ameriške lige in katere je ligo — daril Rockefeller mlajši, in jih potrošil za sebe.

SODNIŠKE VOLITVE V CHICAGO.

Chicago, Ill. — (Fed. Press.) — Pri volitvah sodnikov v okraju Cook, ki so se vršile v torek, so socialistični kandidati prejeli 13.000 do 17.000 glasov. Zmagala je demorepublikanska koalicijska.

KUKLUKSOVCI ZAČGALI CERKEV?

Chicago, Ill. — V bližnjem Napervilleju je v noči od sobote na nedeljo zgorela katoliška cerkev Sv. Petra in Pavla. Zgorelo je absolutno vse in po največjem račun znaša škoda \$150.000. Župnik Schuette pravi, da ima dokaz, da so cerkev zažgali kukluksklanovci. V omenjeni noči je bilo tuje zbranih 30.000 kukluksk občanov in okoliš sedem milj stran od Napervilleja, kjer so sprejeli 3000 novih članov s obhajni mi ceremonijami. Državni gozdni načelnik Gamber v Springfieldu je uvedel preiskavo.

Slovenska Narodna		Podporna Jednota
Ustanovljena 9. aprila 1904.		Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calmar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. Y, Box 82, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blaginjak John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gadin.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 406 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 873, Ely, Minn., John Tordeli, Box 161, Lawrence, Pa., John Gorlich, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Av., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 286, Moon Run, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: John Grolski, 885 E. 137th St., Cleveland, O.

Antoni Suler, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.

Max Mare, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad.

Miko Zogel, 2453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zeitz, predsednik, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5808 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združiteni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Joško Oven, 2638 W. 26th St., Chicago, Ill.

Joe Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 8203 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR! — Korrespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovijo Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODOPE SE NASLOVE: Bolniški tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNISKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zeitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi pripravi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 416 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči, oglaš, naročila in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Ovncije italijanskih delavcev Člčinu.

Genova. — (Feder. Press.) — Delavci v Genovi so priredili velike ovašje ručkemu sovjetskemu komisarju Ččirinu, ko je odhajal iz Genove. Odmevali so tisočeri klicel "Živela Sovjetska Rusija!", ko je Ččirin stopil na vlak.

Redna plovba med Ameriko in Rusijo.

Moakva. — (Feder. Press.) — Sovjetska vlada se posvetoje o predlogih parobrodne družbe American White Star za otvoritev redne plojbe parnikov med Združenimi državami in Sovjetsko Rusijo. Na temelju predloženih pogojev je družba pripravljena prevažati potnike in tovor.

Moč socialistov v Avstriji raste.

Dunaj. — (Feder. Press.) — Pri zadnjih delnih volitvah na Salburškem so socialisti glasovali naradali za dvajset odstotkov, dočim so velenemci izgubili 60 odstotkov glasov. Socialisti pričakujejo, da pri bodočih splošnih volitvah izvojujejo veliko zmago.

RAZNA NAZNANILA.

Bishop, Pa. — Člane društva V boj za svobodo, št. 203 SNPJ, pozivljamo, da se polnoštevilno udeležijo redne mesečne seje, ki se vrši 11. junija v navadnih prostorih in prične točno ob dveh popoldne. Na dnevnem redu imamo za rešiti važne točke.

Prav zaostren pojav je, da se člani tako malo zanimajo za društvene seje; od 63 članov jih ne pride na sejo niti toliko, da bi lahko pričeli s sejo. Sedaj, ko ne delate, mislim, da ima vsakdo čas priti k sebi, ne da bi kaj zamudil. Izgovorji "bodo že brez mene uredili" ali kaj podobnega nikakor ne držijo. Tudi tak izgovor, da kdo ni vedel, da se vrši seja, so brez podela. Če tajnik skliče izredno sejo, tedaj je mora biti važna zadeva za rešiti. Vsakemu članu našega društva je dobro znano. Kako važna je zadeva, ki jo imamo rešiti dne 11. junija, zato se nadejamo, da boste to naznanilo upoštevali in se polnoštevilno udeležili seje. Na svidenje dne 11. junija. — Mike Kochevar, tajnik.

Willard, Wis. — Zadnje nedeljo, dne 4. junija smo imeli tu mal sestanke in sklenili povabiti tukajšnje farmarje na skupni sestanek prihodnje sobote, dne 10. t. m. Skhod se bo vršil pri F. Schwab in J. Peveu. Vabljeni ste vsi od blizu in oddale, da bomo razpravljali, kako bi Slovenci postavili tu v Willardu svojo združeno prodajalno in bi s tem veliko pripomogli samim sebi do boljše obstanka. Vsakdo je lahko prikel od prepričanja, kako zelo je izkoriščen farmar, ki mora prodajati svoje pridelke poceni kakor se vidi drugim. Da za svoj trud skoro nima nikakega plačila, ako

pa kaj kupi, mora vse nezalilano drago plačati. Povabimo torej drug drugega, sosed naj pripelje sosedu na ta naš sestanek, da bo vsak povedal kaj zanimivega, kako bi mi lahko prišli do take zadruge. Pridimo vsi skupaj v soboto na sestanek farmarjev. — P. E.

Hendersonville, Pa. — Pozivljamo člani društva Frederick Engels, št. 343 SNPJ, da se zagotovo udeležite prihodnje mesečne seje dne 11. junija ob 10. uri popoldne, kjer bomo ukrepali o več važnih zadevah. Opozorjam tudi od društva oddaljene člane, da se udeležijo te seje, kajti sedaj ste prosti in nimate vstopa, da bi ne mogli priti. V sedanjih stviki imate vsi dovolj časa. — Vinko Polanec, tajnik.

PISMA NA POSTI

v Chicagu imajo sledeči rojaki: Dudich On., št. 923, Vojeich Gac, št. 928, Stefanovic Kava, št. 924, Frano Kelbi št. 943, Kuschel Mik 4, št. 950, Mikullele Anton, št. 964, in Stjepan Robic, št. 989. Pisma se dobe na glavni pošti pri Lobby s Adam centa. Poleg tekoče številke je tudi treba povedati, odkod naj bi pismo bilo.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 85 akrov zemlje v državi Wisconsin vse je ograjeno in je v lepem kraju ob glavni cesti. Prodajmo po zelo nizki ceni ker mislim v kratkem odpotovati v staro domovino. Za natančna pojasnila pridite osebno ali po plašte lastniku na naslov: John Korian, P. O. Box 168, Du Quoin, Ill. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ.

Proda se lepo vrejena kmetija 150 akrov zemlje, 3 milje do mesta in gostaje, kola je zraven. Lupa hiša, dovolj prostora za dve družini, dve stali in še več drugih poslopij, dobra voda pri hiši in pri stali, sezidana klet. Nekoliko sadnega drevja. Vsa zemlja je lepo obdelana, okrog 30 akrov je žita in koruze, vsajenega je 60 bušjev krompirja. Vse je ograjeno, veliko četelje in trave. Proda se vse orodje in stroji, 20 glav goveje živine, 3 konji, 250 kokoši. Prodajmo po zmeri ceni ker želim odpotovati v stari kraj. Plašte na naslov: A. Potoki, R. D. 1, Hartwick, New York. (Adv.)

Za kuhanje piva doma

imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani večno je najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sadov, steklenice in raznih loncev, itd. Mi vam dostavimo narodilo po pošti, točno v vas kraje. Grozicijam, sladkorjem in v prodajalno telezine damo primeren popust pri večjih naročilih. Plašte po informaciji na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

OTOK ZAKLADOV.

Čudoviti doživljaji malega Jacka na suhem in na morju.

Angleško spisal R. L. Stevenson.
Postlovenil J. M.

(Dalje.)

"Ker sem, kakor vidite, zdravnik upornikov ali jetniški zdravnik, kakor se raje imenujete," je rekel dr. Livesey prijazno, "smatram za svojo dolžnost, da ne izgubim nobenega moža kralju Juriju (Bog ga živi!) in vasilcem."

Lopovi so se spogledali, vendar so zabavljivo mirno vtaknili v žep.

"Dick se ne počuti dobro", je dejal eden.

"Ali res?" je odvrnil zdravnik. "Dobro, stopi semkaj, Dick, in pokaži mi svoj jezik. No, čuditi bi se moral, če se ne bi! Njegov jezik je tak, da bi se ga celo Francoz ustrašil! Zopet marlica!"

"Seveda", je rekel Morgan, "to prihaja od trganja sv. pisma."

"To prihaja od tega, ker ste tako neznanako veliki norec," je odgovoril zdravnik, "in nimate niti toliko pameti, da bi razločili dober zrak od strupenega in suho zemljo od slabega, a kugo naličenega močvirja. Meni se zdi prav verjetno — to je seveda samo moje mnenje — da pojdetе vsi prej rakom žvižgat, predno preženete to rumeno mrzlico iz svojih teles. V močvirju taborišči Silver, zelo se vam šudi. Vi ste vendar nekoliko bolj pametni, kakor drugi, vendar se mi zdi, da nimate niti sledu pojma o zdravstvenih pravilih."

"No," je pristavil, potem ko jim je dal zdravila, katera so vzeli z naravnost smešno ponižnostjo, bolj podobni sirotam kaknega zavoda kakor pa s krvjo oškropljenim upornikom in morskim roparjem — "no, za danes smo končali. Sedaj bi pa rad malo govoril s tem dečkom, prosim."

In brezskrbno je pomignil z glavo proti meni.

Jurij Merry je stal pri vratih in pljuval in izmetaval svoje neo-

kusno zdravilo, toda pri prvi besedi zdravnikovega nasveta se je obrnil in zavpil: "Ne!" ter zaklel.

Silver je udaril s pestjo po kodu.

"Mir!" je zagromel ter se oziral okoli kakor lev. "Zdravnik," je nadaljeval s svojim navadnim glasom, "jaz sem že premišljeval o tem, ker sem vedel, kako radi imate tega fanta. Vsi smo vam prav hvaležni za vašo prijaznost in vam, kakor vidite, zaupamo ter jemljemo vašo zdravila kakor grog. In prepričan sem, da sem našel pot, ki nam bo vsem všeč."

Hawkins, ali mi daš svojo častno besedo kot mlad poštenjak — kajti mlad poštenjak si, četudi revnega rodu — svojo častno besedo, da ne pobeget?"

Dragevolje sem mu dal zahtevano besedo.

"Potem, zdravnik, stopite izven ograje", je rekel Silver, "nako boste zunaj, pripeljem fanta dol in mislim, da se lahko pogovorita skozi ograjo. Z Bogom, gospod, in moj poklon sodniku in kapitanu Smoletu."

Velikanska nezadovoljnost, katero so zadrževali dosedaj samo Silverjevi ostrji pogledi, je izbruhnila, kakor hitro je zdravnik zapustil kožo. Silverja so očito dolžili, da igra dvojno igro — da skuša za svojo osebo doseči poseben mir — da žrtvuje koristi svojih sokrivcev in žrtv — z eno besedo, očitali so mu prav to, kar je v resnici delal. Toda on jim je bil vsem dvakrat kos in njegova zmaga v zadnji noči mu je dala veliko vpliva nad njimi. Imenoval jih je vse norce in tepee, dejal, da je potrebno, da govorim jaz z zdravnikom, mahal s zemljevidom pred njihovimi obrazi ter jih vprašal, ali hočejo v resnici prelomiti pogodbo prav tisti dan, ko so se namenili iti iskati zaklad.

"Ne grom in strela!" je zavpil, "mi moramo prelomiti pogodbo, kadar pride čas za to; do tedaj pa bom vodil tega zdravnika za nos in tudi, če bi moral s brandyjem mazati njegove čevlje."

Nato jim je ukazal, da naredo ogenj, in odšel s svojimi berglji-

mi pod ramo iz hiše, svojo roko pa je držal na moji rami; pustil jih je vse zmedene, tako da so obknilili bolj veslej njegove zgovornosti kakor vsled prepričanosti.

"Počasi, fant, počasi", je rekel, "sicer prideje nad nas, kakor bi mignil, samo če opazijo, da hitimo."

Zelo oprežno sva torej korakala preko peska, kjer naju je čakal zdravnik na drugi strani ograje, in kakor hitro sva dospela tako blizu, da se je govorjenje lahko slišalo, se je Silver ustavil.

"Zapomnite si tudi to, zdravnik", je rekel, "in fant vam bo povedal, kako sem mu rešil življenje in izpostavil svoje, bodite prepričani o tem. Zdravnik če vozi človek tako blizu vetra, kakor jaz — in se takorekoč igra s svojim poslednjim dihalnjakom — se vam gotovo ne bo zdelo preveč, če mu privolišite prijazno besedico. Pomnite, prosim tudi, da ni samo moje življenje, za katero gre — temveč tudi tega dečka; in zato govorite prijazno s menoj, zdravnik, in mi dajte trohico upanja za prihodnost že iz samega usmiljenja."

Silver je bil ves drug človek, kakor hitro je bil zunaj hiše in kazal hrbet svojim tovarišem; liče so mu upadli in glas se mu je tresel; bil je v resnici čisto prikoncu.

"No, John, ali se bojite?" je vprašal dr. Livesey.

"Zdravnik, nisem strahopetec; ne, jas ne — niti toliko!" in tlesnil je s svojimi prsti. "Ako bi bil, bi nerekel tega. Vendar odkrito priznam, da me je spreletela mravz radi vasilje. Vi ste, dober in pošten človek; nikdar nisem videl boljega! In vi ne boste pozabili, kar sem storil ob brega, ravno tako, kakor ne boste pozabili, slabega, vem. Sedaj stopim na stran — glejte ter pustim vas in Jakosa samega. In to mi boste tudi v dobro šteli, kajti v tem sem vam šel zelo na roko, da!"

S temi besedami je stopil par korakov nazaj, dokler ni bil tako daleč, da ni mogel slišati, vadel se na parobek ter začel žvižgati; semintja se je zasukal na

svojem sedežu, da je včasih lahko videl mene in zdravnika, včasih pa svoje neugnane lopove, ko so hodili, marljivo zalagajoč, med ognjem in hišo, iz katere so prišli svinjine in kruha in zajutrkovali.

(Dalje prihodnjik.)

Socializem in zasebna lastnina.

Ko je prvi človek ogradil kos zemlje in jo smatral za svojo lastnino, je bila s tem dana podlaga privatne posesti. Dokler je bil človek nomad, ni imel nepremične lastnine. Ko se je naselil na enem gotovem mestu, si osvojil zemljo in jo obdelaval, je postal gospodar. In tem so bili potrebni hlapci in sužnji. In tako je šel razvoj naprej, vedno na podlagi privatne lastnine, vedno v znamenju boja med hlapcem in gospodarjem, v današnji kapitalizem. Privatna posest je rodila potrebo sužnje, tlačanov, hlapcev in sedaj delavcev. Človeštvo pa je napredovalo; izkoriščani in zatirani so spoznali, da se jim gode krivice, pa so se pričeli upirati. Vsa zgodovina je polna takih bojev. In tudi v tem oziru smo napredovali. Spoznali smo, da leži vzrok za izkoriščanje in zatiranje v privatni lastnini, in porodil se je nauk socializma.

Jasna in veličastna je misel socializma. Socialisti konstatirajo, da so po imetju današnji ljudje razdeljeni na dva razreda. Eden teh razredov, delavski razred, pa je prisiljen, da se za mezdo prodaja drugemu razredu, ki poseduje delovna sredstva. In mnogokrat ni delavcu niti mogoče prodati svoje delovne moči, kakor je na primer to sedaj, ko pohajkuje na milijone ljudi po vseh delih sveta in berači za delo.

Proletarci nimajo svojih tovarn, nimajo strojev, nimajo sirovin, nimajo ni polja, da bi ga obdelovali. Vsa ta sredstva poseduje drugi razred, ki najema delavskega, da mu proti plačilu rabota. Razred, ki ima tovarne, polja, stroje rudnike in denar, ne dela, ali vendar se mu izborna godi. Ta razred sprejema čisti dobiček najemnino za polje in stanovanja, obresti vrednostnih papirjev, dividende, dohodke iz obiljice ter podjetniški in trgovski dobiček.

Nobenega dvoma ni, da ne dobe tisti, ki delajo, za svoje delo toliko, kolikor bi morali dobiti, kajti če bi dobili, bi ne bilo vaskojakega pomanjkanja med delavskim ljudstvom. Pravice ni! Z mezdinim delom postanejo službenici odvisni od delodajalcev. In prav tako, kakor ni v mestu tovarn za delavce, ni na deželi zemlje za najemnike in male kmete. Na tisoč in tisoče kmetov obdeluje še danes zemljo, ki ni njihova; oni so le najemniki in produkt svojega dela morajo deliti s tistimi, ki so posestniki zemlje; in ti posestniki ne orjejo in ne sejejo, pa vendarle žanjejo. Rudar in premogar garata v rovi, vedno jima preti smrtna nevarnost — lastnik rovov pa si z dobičkom, ki mu ga napravja rudar s težkim delom, sladi svoja poželjenja. Ničesar mu ne manjka, dasiravno ne dela. Rudar, ki se muči leta in leta, pa živi v vednem pomanjkanju. Od življenja nima drugega, kakor naporno delo, hrano, če dela, in pa spanje, ki pa je mnogokrat ravno tako utrudljivo kakor delo samo. Počete zgaranih skrbilnih ljudi mnogokrat ni podoben počitku.

Cilj socializma je, da postanejo naravna bogastva in velika industrija ljudska last. Iz zasebnega premoženja naj se napravi narodno, občinsko, deželno, skratka družabno premoženje. Skupna last zemlje, tovarn, rudnikov in vseh predmetov, s katerimi se dela, izdeluje, predeluje, obdeluje in pridobiva ter skupno delo vseh, ki so zmožni za delo in izdelovanje — to je cilj socializma.

Socializem ne bo delil, ampak hoče vse premoženje in vso zemljo spraviti v celoto, ki bo last vseh v uporabo vsem. Socializem pa hoče, da bi bilo na skupnem imetju skupno delo in da bi prejel vsakdo pravično nagrado za svoj trud.

S tem ciljem na vidiku so podružabli ruški revolucionarji vse cerkveno premoženje, naravna bogastva in veliko industrijo ter zemljo, ki je bila deloma razdeljena med kmete in je deloma ostala v posesti države.

Zavedni proletarijat ve, da je svobodno delo mogoče le tedaj, kadar postane vse imetje last družbe namesto današnje zasebne lastnine. Dokler bodo posamezniki in posamezni razredi imeli v rokah proizvodna sredstva (tovarne, zemljo, rudnike itd.), do tedaj bo tudi politika kapitalistov vladala

nad velikim številom delavcev, do tedaj bodo mogoče izkoriščane po posameznikih. Skupna last je torej potrebna, da se individuum (oseba) osvobodí. Od tod je torej ta velika kolektivistična ideja, glavna točka socialističnega nazora.

Socialistična stranka se odlikuje v tem, da je zastopnica neposrednih slojev. Ona teži za uvedbo splošne sreče, za odstranitev pomanjkanja in bede, za pravičnost in bratstvo. Dokler bo obstal delavski razred, ostane socialistična stranka razredna stranka, toda socialisti se bore za odpravo razredov, ker je kapitalistični razred vir vsega zatiranja, vojen, kriz in mnogih drugih nepriklj, ki izginajo, kadar se odpravi kapitalizem.

Socializem je poznano, kako se je zasebna last razvijala v zgodovini. Z odstranitvijo suženjstva je izginila privatna last nad ljudmi, nad sužnji. Suženj, robotniki in njih družine so pač bile zasebna last svojih fevdalnih gospodarjev. Tlačani se ni smel samovoljno preseliti iz kraja v kraj, ni se smel ženiti brez dovoljenja grajščaka, in staveli so mu razne druge ovire. Šele francoska revolucija je proglasila ljudske pravice in razglasila, da se rodi vsak človek kot svobodno bitje! Tlačanstvo nove dobe, tlačanstvo v sedanjih časih pa je mezdno delo. Prej so bili kmetje tlačani svojim gospodarjem grajščakom, sedaj sta pa tovarniški in poljski delavci tlačana tovarnarju in zemljiškemu veleposestniku. Kakor je suženjstvo in tlačanstvo prešlo, tako preide tudi mezdno delo. Na njegovo mesto pa mora priti svobodno delo, ki bo dalo delavcu njegov pošten, pravični zaslužek. Nova last bo ljudskega, občinskega, kooperativnega značaja, kljub temu pa bo individualna. Noben individuum, noben posameznik ne bo izkoriščan od drugih. Izginila bo tiranija denarne aristokracije, vladanje veleposestnikov pa že izginja. V Rusiji je ni več, v drugih državah se s zadnjimi silami upira.

Privatno lastništvo proizvajalnih in distributivnih sredstev se mora odpraviti. V interesu vsega človeštva, razum male skupine, je, da se odpravi. Za ta cilj izobražuje delavske mase in jih pripravlja za naloge, ki jih prinaša družabni preobrat.

Brezposelnost mora izginiti. Pomanjkanje je posledica sedanjega ekonomskega ustroja, slonečega na privatni lastnini: dasiravno je blaga dovolj, vlada pomanjkanje le med delavskim slojem, ker nima sredstev, da si nabavi potrebščine. Pomanjkanja ne bo več, kadar se odpravi privatna lastnina in s tem profitarški sistem. Živil se producira na svetu več, kot pa jih more porabiti današnje človeštvo. Kljub temu milijoni leto za letom stradajo, ker spekulant, ki kontrolirajo živila, ista prodajajo le, če imajo pri takih kupcih profit.

Tak sistem, ki dopušča, da umre vsako leto na stotine delavskih otrok, žen in mož vesled pomanjkanja zdrave hrane, medtem, ko gnjuje ogromne zaloge, bodisi v skladiščih ali pa na poljih, se mora umakniti pravičnejšemu sistemu. Toda ne bo se umaknil brez bojev. Zato je naloga socialističnega delavstva, da organizira svoje sile, da se pripravlja in izobražuje, kajti družba bodočnosti bo potrebovala inteligentno, socialno vzgajeno ljudstvo!

POZOR DEKLETA!

Ako katero veseli življenje na deželi, tam nekje je SAMEC star 35 let, ki si želi dobiti tovarišico v starosti od 20 do 30 let. Jaz sem kockojerec v lepi slovenski naselbini, imam nad 1000 kokoši, 300 gosi in več druge perutnine. Če katero veseli in resno misli na ženitev, naj piše in priloži sliko. Tajnost jamčena. Naslov je: C. E. W.—3657 So. Lawndale ave., Chicago, Ill.

POZOR! SLOVESNKE V CHI CAGO POZOR!

Mladenci star 25 let prijaznega značaja in ima dobro delo se želi seznaniti s Slovensko gospodino staro 18 do 25 let v svrhu ženitve. Ako katero veseli, vrediti si prijazno zakonsko življenje naj se prijavi in naj priloži svojo sliko, katero vrnem na zahtevo. Moj naslov je A. P. 1011 So. Wabash Ave., Room 5, Chicago, Ill. (Adv.)

PRISILJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO BO 1. JULIJA T. L. ODPETO.

Pišite meni, da Vam naredim pravične in dobre prošnje.

Če oseba ne pride povrnem denar.

Ne odlašajte da ne bo kvota zopet izrpana.

MATIJA SKENDER
javni notar.
za Ameriko in stari kraj.
6227 Butler St.
PITTSBURGH, PA.

FRENCH LINE
DIREKTA SLUŽBA V
JUGOSLAVIJO
preko Havre
z velikimi parniki na 2 in 3 tjadne.
LA SAVOIE June 10.
PARIS June 14.
CHICAGO June 18.
LAFAYETTE June 24.
Izvestna komedija na treh ravnih.
Kakšno s uspešnostjo in znanja, veda, se 2, 4 in 6 ljudi. Posledna jedila, zoba, zoba za kladivo, pivnica, brivnica vse je na razpolago potnikom v tretjem razredu. Vino in pivo metenji.
Za nadalje informacije vprašajte pri lokalnih agentih
FRENCH LINE

F. M. Dostojevski:

BESI
Roman v treh delih.

Preložil Vladimir Levstik.

(Dalje.)

Dospela sta do Filipovlje hiše; ali preden sta bila tam, sta zavila po stranski ulici, ali bolje, neopazni stezeli ob plotu, tako da sta morala nekaj časa lesti po strmih obrežju kanala, kjer noga ni imela opore in se je bilo treba prijeti za plot. V najtemnejšem ovinku vegastega plotu je snel Pjotr Stepanovič desko ter zlezal sam naprej skozi nastalo odprtino. Liputin se je začudil, toda zlezal je za njim; nato sta vstavila desko na prejšnje mesto. To je bil skrivni vhod, po katerem je tudi Fedjka prihajal h Kirilovu.

"Šatov ne sme vedeti, da ava midva tu," je Pjotr Stepanovič strogo šepnil Liputinu.

III.

Kakor zmerom ob tej uri, je sedel Kirilov na svojem usnjatem divanu pri čaju. Ni jima vstal naproti; le zdrgnil se je ves ter nemirno pogledal prišleca.

"Vidite, ti ljudje mi nočejo verjeti. Saj niste se zmotili," je rekel Pjotr Stepanovič.

"Prav radi tistega prihajam."

"Nocoj!"

"Ne, ne, jutri . . . nekako ob tem času."

In naglo je sedel k mizi, skoraj nemirno opazujoč Kirilovo razburjenost. Toda Kirilovu je takoj odleglo; že je gledal spet po starem.

"Vidite, ti ljudje mi nočejo verjeti. Saj niste jezni, ker sem privedel Liputina?"

"Nocoj nisem jezen, ali jutri hočem sam."

"Toda ne, dokler ne pridem jaz, in v pričo mene."

"Rajši ne bi vprilo vas."

"Se veste, da ste obljubili napisati in podpisati vse, kar vam bom narekoval?"

"Meni je vseeno. Pa zdaj, boste dolgo?"

"Videti moram nekoga in ostati kakke pol ure z njim; potem — kakor vas bo volja. Te pol ure posedim."

Kirilov je pomolčal. Liputin je sedel med tem dalje stran, pod škofovo aliko. Prejšnja obupna misel se je zmerom bolj vkoreninjala v njegovem duhu. Kirilov ga je komaj opazil. Liputin je že prej poznal Kirilovo teorijo in se je vedno smejal nad njim; zdaj pa je molčal in mračno gledal okrog sebe.

"Ne branil bi se čaja," se je primeknil Pjotr Stepanovič. "Pravkar sem jedel bifstek, pa sem za tihem že računal, da najdem čaj pri vas."

"Pijte zastran mene."

"Včasih ste ga sami ponujali," je kihaladsko pripomnil Pjotr Stepanovič.

"To je vseeno. Naj tudi Liputin pije."

"Ne, hvala, jaz . . . ne morem."

"Nodem, ali ne morem?" se je naglo obrnil Pjotr Stepanovič.

"Jaz . . . pri njem ne bom," je odklonil Liputin s izrazom notranjega odpora.

Pjotr Stepanovič je nasmrnil obrvi.

"To diši po mističizmu; vrag naj vas prenoči, kakšni ljudje ste vi!"

Nihče mu ni odgovoril; molčali so celo minuto.

"Toda eno vem," je dodal nemahoma z reškim glasom. "Ni ga med nami, ki bi mu predsedki ubranili storiti svojo dolžnost."

"Stavrogin se je odpeljal!" je vprašal Kirilov.

"Da."

"Prav je storil."

Pjotr Stepanovič ga je hotel grdo pogledati, pa se je premagal.

"Vseeno mi je, kaj mislite; da le vsak izpolni dano besedo."

"Jaz izpolnim svojo."

"O vas sem bil vedno prepričan, da storite kot neodvisen in napreden človek svojo dolžnost."

"Ali ste smelnik?"

"Naj bom; vesel sem, če vas spravim v smeh. Rad sem prijeten ljudem."

"Vi bi zelo radi, da se ustrelim, pa se bojite, kaj če si mahoma premislim?"

"Se pravi, vi sami ste spojili svoj nadrt z našim delovanjem. Zanašate se na vaš nadrt, smo že ukrenili tolnono, tako da se zdaj ne morete več umekniti, ker bi nas tako osleparili."

"Pravice nimate nikake."

"Razumem, razumem, vse je vaša prosta volja; mi se nič ne šteje, samo da se ta vaša prosta volja izvrši."

"In bom moral vzeti vse vaš lopovstva nas?"

"Čujte, Kirilov, mogoče se vas loteva strah! Ako se mislite odreči, povejte takoj."

"Ni me strah."

"Zato mislim, ker če kar preveč vprašujete."

"Ali pojdete kmalu?"

"Že spet vprašujete?"

Kirilov ga je zaničljivo pomiril.

"Vidite," je nadaljeval Pjotr Stepanovič, "ki se je vedno bolj jezil in vznemirjal in ni mogel najti pravega tona, 'radi bi se me imebilo ter ostali sami, da zberete svoje misli; to pa se nevarna znamenja, nevarna predvsem za vas. Vi hočete še mnogo misliti. Po mojem mnenju bi bilo bolje ne misliti; kar tako. Res me vznemirjate."

"Samo za eno mi prihaja slabo; da bo tisto minuto tak gnus zraven mene, kakor ste vi."

"Na, to je vendar vseeno. Magari če stopim tisto minuto ven in počakam pred vrati. Ako se odpravljate v smrt in ste tako neravnodušni — to je zelo nevarno. Jaz pojdem pred vrata, vi pa si mislite, da ne razumem ničesar in sem neakonočno ničji od vseh."

"Ne, niste neakonočno; smolnosti vam ne manjka, toda bogve koliko ne razumete, ker ste nizek človek."

"Me zelo veseli, zelo veseli. Saj sem že rekel, da vas z veseljem zabavam — v tem trenutku . . ."

"Ničesar ne razumete."

"Se pravi, jaz . . . naj bo, kakor hoče, vse, kakor vas spoštljivo poslušam."

"In ničesar ne morete; še svoje majčkene jeze ne morete skriti, čeprav jo neradi kažete. Nič me ne jezite, drugače si zašelim še pol leta."

Pjotr Stepanovič je pogledal na uro.

(Dalje prihodnjik.)